

BELGIË

van reizigers voor reizigers

BELGIË

De wereld houdt niet op met draaien. Een wereldreiziger is de eerste om dat te beamen. Hoewel men geen inspanningen gespaard heeft om al de gegevens in deze gids uitgebreid te testen en te actualiseren, is het niet uitgesloten dat je ter plaatse vaststelt dat bepaalde gegevens in deze gids toch al opnieuw gewijzigd zijn. Veel adressen en suggesties in de Trotters zijn bovendien wat 'fragiel', juist omdat ze zo sympathiek en verrassend zijn. We zouden het daarom bijzonder op prijs stellen als je ons op de hoogte brengt van eventuele wijzigingen, zodat we de eerstvolgende herdruk op een correcte manier kunnen aanpassen. Dank bij voorbaat. Ons adres:

TROTTER

Uitgeverij Lannoo
Kasteelstraat 97
B-8700 Tielt

Uitgeverij Terra Lannoo
Postbus 97
NL-3990 DB Houten

E-MAIL: TROTTER@LANNOO.BE

WWW.TROTTERCLUB.COM

De prijscategorieën die in de Trottergidsen worden gebruikt, zijn steeds afgestemd op het land. Als je in een goedkoop hotelletje ongeveer € 25 betaalt, behoort een hotel waar je € 75 neertelt uiteraard tot de dure prijsklasse. De uitgever kan niet aansprakelijk worden gesteld voor eventuele fouten of de gevolgen ervan.

VERTALING Katrien Hardeman; 2017 Imago Mediabuilders

REISINFORMATIE VLAANDEREN EN NEDERLAND Wegwijzer, Brugge

OMSLAGONTWERP Studio Jan de Boer / Helga Bontinck

ONTWERP BINNENWERK Imago Mediabuilders

OMSLAGFOTO Shutterstock / Vichie81

OORSPRONKELIJKE TITEL Le Routard – Belgique

OORSPRONKELIJKE UITGEVER Hachette, Paris

DIRECTEUR VAN DE REEKS EN AUTEUR Philippe Gloaguen

STICHTERS Philippe Gloaguen en Michel Duval

ADJUNCT-REDACTEUREN Benoît Lucchini en Amanda Keravel

REDACTEUREN Olivier Page, Véronique de Chardon, Isabelle Al Subaihi, Anne-Caroline Dumas, André Poncelet, Marie Burin des Rozières, Thierry Brouard, Géraldine Lemauf-Beauvois, Anne Poinot, Mathilde de Boisgrollier, Alain Pallier en Fiona Debrabander

© Hachette (alle rechten voor vertaling, reproductie en bewerking gereserveerd voor alle landen),
Uitgeverij Lannoo nv, Tielt, 2018

© Cartografie Hachette Tourisme

WWW.LANNOO.COM

D/2018/45/425 - ISBN 978 94 014 4948 9 - NUR 512

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

INHOUD

INLEIDING	12	Post	105
VEELGESTELDE VRAGEN	14	Reisliteratuur	105
TOPERVARINGEN	16	Roken	107
MENS, MAATSCHAPPIJ, NATUUR EN CULTUUR	33	Sportieve vakanties	108
België, een ménage à trois	34	Taal	109
Beroemde personen	34	Telecommunicatie	111
Bevolking	47	Vervoer	112
Cultureel erfgoed	48	Wandelen in België	116
Drank	52	Winkelen	117
Economie	54	REISPLANNER	118
Federalisme	57		
Feesten en folklore	59		
Geografie	62		
Geschiedenis	63		
Keuken	75		
Media	79		
Sport en ontspanning	81		
Strips	81		
Werelderfgoed van Unesco	84		
Zeden en gewoonten	84		
REIZEN NAAR BELGIË	86		
BELGIË PRAKTISCH	91		
ABC van België	92		
Alvorens te vertrekken	92		
Budget	95		
Feesten en feestdagen	96		
Fietsen in België	96		
Geldzaken	97		
Gezondheid	99		
Internetadressen	99		
Kanovaren	99		
Klimaat	100		
Openingstijden	101		
Overnachten	101		

BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

Brussel 125

VLAANDEREN

PROVINCIE VLAAMS-BRABANT 263

Zoniënwood	264
Kasteel van Beersel	265
Kasteel van Gaasbeek	266
Nationale plantentuin van België	266
Leuven	267

PROVINCIE LIMBURG 273

Hasselt	273

LIMBURGS HASPENGOUW 276

Tongeren	276

PROVINCIE ANTWERPEN 279

Antwerpen	279
Lier	321
Mechelen	322

PROVINCIE OOST-VLAANDEREN 331

Gent	331

IN DE OMGEVING VAN GENT: DE LEIESTREEK 364

DE VLAAMSE ARDENNEN 367

Oudenaarde	367

PROVINCIE WEST-VLAANDEREN 370

Kortrijk	371
Brugge	375
Damme	414

DE BELGISCHE KUST, VAN KNOKKE-HEIST TOT DE PANNE 416

Knokke-Heist	417
Van Knokke-Heist tot De Haan	420
De Haan	420

Oostende	422
Nieuwpoort	433
Koksijde-Oostduinkerke	435
De Panne	437

DE WESTHOEK 438

Veurne	439
Diksmuide	443
Poperinge	445
Ieper	448

WALLONIË

PROVINCIE WAALS-BRABANT 461

Waterloo	462
Nijvel (Nivelles)	468
Abdij van Villers-La-ville	471
Louvain-la-Neuve	472
Meer van Genvul	476

PROVINCIE LUIK 478

Luik	478

TEN NOORDEN EN TEN OOSTEN VAN LUIK 504

Mijn van Blegny	504
Land van Herve	505

HOGVE VENEN 514

Natuurparkcentrum Botrange	515	Crupet	589
Malmedy	517	De Maasvallei van Namen naar Dinant	590
Stavelot	521	VAN DINANT NAAR GIVET	594
Spa	526	Dinant	595
TEN ZUIDEN VAN LUIK	530	Celles	602
Hoei (Huy)	531	HET ZUIDOOSTEN VAN	
PROVINCIE LUXEMBURG	535	DE PROVINCIE NAMEN	603
La Roche-en-Ardenne	535	Kasteel van Lavaux-Sainte-Anne	603
Vielsalm	539	Grotten van Han	604
Houffalize	540	Rochefort	606
Durbuy	541	Waulsort en Hastière	609
Marche-en-Famenne	544	HET ZUIDWESTEN VAN	
Saint-Hubert	545	DE PROVINCIE NAMEN	609
Bastenaken (Bastogne)	550	Nismes	609
Aarlen (Arlon)	554	Couvin	611
DE GAUME	556	PROVINCIE HENEGOUWEN	612
Virton	556	Chimay	613
Torgny	558	Charleroi	616
Abdij van Orval	560	Binche	627
VALLEI VAN DE SEMOIS	561	La Louvière	629
Boven-Semois (Haute Semois)	561	Bergen (Mons)	634
Florenville	561	Soignies	651
Beneden-Semois (Basse Semois)	564	Ath	653
Bouillon	564	Lessines	657
PROVINCIE NAMEN	572	Doornik (Tournai)	659
Namen (Namur)	573	REGISTER	671
Andenne	588		

KAARTEN EN PLATTEGRONDEN

Afstanden tussen de steden	113	Brussel, metro en tram	154-155
Antwerpen, plattegrond en detailkaart	286-287	Charleroi	618-619
België, overzichtskaart	88-89	Doornik	661
Bergen	636-637	Gent	336-337
Brugge	380-381	Leuven	269
Brugge, detailkaart	383	Luik	481
Brussel I	138-139	Maasvallei van Namen, overzichtskaart	591
Brussel II	140-141	Mechelen	325
Brussel III	142-143	Namen	574-575
Brussel IV	144-145	Oostende	424-425
Brussel, overzichtskaart	135	Reisplanner	118-119, 120-121
Brussel I, detailkaart	148-149	Semois, de vallei van de, overzichtskaart	562-563
Brussel II, detailkaart	150-151	Topervaringen	17, 23
Brussel, Grote Markt, detailkaart	201		

DE HOGE VENEN MAKEN DEEL UIT
VAN HET NATUURGEBIED VENEN-EIFEL.

Nog even eraan herinneren dat sinds kort de as Beurs-De Brouckèreplein een voetgangersgebied is. Deze zone moet nog wat aangepast worden zodat het er fijner wordt om rond te wandelen, wellicht om aan het ongenoegen van de handelaren uit het stadscentrum tegemoet te komen.

Brussel kan soms heel verwarrend overkomen en het is soms ook echt zoeken naar de leuke en interessante plekjes. We raden je aan om eventueel een beroep te doen op een van de vele goede organisaties die de stad rijk is (voor hun gegevens, zie vooraan in het hoofdstuk bij 'Nuttige adressen en informatie'). Zij kunnen je op professionele wijze door Brussel gidsen en de prijs valt mee, zeker als je met een groep bent.

IN DE VIJFHOEK

In Brussel leiden alle wegen naar de Grote Markt. Loop door de straatjes naar de Grote Markt en je zult het kloppende hart van de benedenstad voelen. Het beste moment om dit plein te ontdekken is bij het vallen van de avond, als de vergulde versieringen op de gevels en de spits van het stadhuis, verheerlijkt door de kunstmatige verlichting, in schril contrast staan met het donkerblauw van de Brusselse avondschemering. 's Morgens daarentegen komen de vrachtwagens hier laden en lossen en is de sfeer heel wat minder romantisch. Als je staat te trappelen van ongeduld of als je maar een paar uur in Brussel verblijft: het wereldberoemde **Manneken Pis** staat maar op plasafstand van de Grote Markt.

Het **Îlot sacré** (Heilig eilandje) is een verzameling straatjes en steegjes, gelegen rond de Grote Markt, dat tegenwoordig beschermd is en deel uitmaakt van het patrimonium van Unesco. De oude naam klopt niet echt meer. Als je er rondwandelt, zul je merken dat de handelsgeest van deze buurt ook terug te vinden is in de naam van de straten: Boterstraat, Haringstraat, Beenhouwersstraat, Kaasmarkt, Peperstraat enzovoort. Als je platzak bent, kun je je buik al vullen door hier gewoon rond te lopen. Wil je echt in deze wijk eten, houd er dan rekening mee dat je bij het betalen nogal eens voor onaangename verrassingen kunt komen te staan (niet-voorzien kosten). Het is niet overal zo, maar wees toch maar op je hoede. De meeste zaken hier zijn toeristenfuiken.

Grote Markt (detailkaart B-C2)

Berikbaarheid: Metro Centraal Station of Beurs; Bus 48 of 95.

    Met een oppervlakte van 110 bij 68 meter is dit het echte hart van de stad. Dit juweeltje met zijn vergulde versieringen en een grote decoratieve verscheidenheid vraagt om een gedetailleerde bespreking. De Grote Markt kreeg terecht plaats op de Werelderfgoedlijst.

'Het mooiste plein ter wereld', schreef de Franse schrijver Victor Hugo. 'Het mooiste theater van de wereld' vond zijn collega Jean Cocteau. Wat onmiddellijk opvalt, is de architecturale samenhang van het geheel, ondanks de aanwezigheid van zeer uiteenlopende elementen: naast de woningen die werden gebouwd na 1695 staat hier het laatgotische **stadhuis** en het Koningshuis, het voormalige **broodhuis**, een neogotische constructie uit de 19de eeuw. Op de Grote Markt werd alles volgens plan herbouwd na 1695, het jaar waarin Brussel door het leger van de Franse koning Lodewijk XIV, onder leiding van maarschalk De Villeroy, werd gebombardeed. Met uitzondering van het stadhuis werd het hele plein in de as gelegd. Meer dan 4000 houten huizen brandden af. De Brusselaars bleven echter niet bij de pakken neerzitten, stroopten hun mouwen op, spuugden in hun handen en bouwden in enkele jaren tijd dit architecturale meesterwerk.

Maar laten we nog even verder in de tijd terugkeren, naar de 12de eeuw. Vanaf toen werd hier een grote markt gehouden. En er werd niet alleen handel gedreven, maar ook aan politiek gedaan. Toen was dit plein nog omringd door moerassen. Brussel komt namelijk van 'broek-zele', wat nederzetting in het moeras betekent. Je vindt dit trouwens terug in de vlag van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest: een iris (een van de weinige bloemen die in water kunnen groeien) op een blauwe achtergrond (die het water van het moeras symboliseert). Het plein werd steeds belangrijker en was het toneel van zowel vreugdevolle evenementen (feesten) als pijnlijke momenten (het schavot stond er als uiting van de openbare macht). In de 13de eeuw werden de eerste stenen huizen opgericht door de patriciërs en de rijke kooplieden. Vanaf dat moment hadden de verschillende am-

IN DE EVEN JAREN WORDT ER ROND 15 AUGUSTUS OP DE GROTE MARKT EEN BLOEMENTAPIJT AANGELEGD.

bachten hun eigen huis op het marktplein. Lakenhandel zorgde voor de rijkdom van de stad.

In de 15de eeuw werd het stadhuis gebouwd. In 1568 werden de **graven van Egmont en Hoorne** er door de Spanjaarden onthoofd. Na het even brutale als nutteloze **bombardement door de Fransen** in 1695 – Napoleon zou later verklaren dat het een volstrekt zinloze onderneming was geweest – werd beslist de Grote Markt te herbouwen. De architecten moesten hun plannen tonen aan een magistraat. Hierdoor ontstond een gezonde wedijver tussen de verschillende gilden: iedereen wilde een nog mooier en rijker gebouw dan zijn buurman. Resultaat: vooral aan de westelijke zijde een vrolijke kakofonie en dit tot groot ongenoegen van Maximiliaan II Emanuel van Beieren, gouverneur van 1692 tot 1706, die zweerde bij het urbanisme en die dit plein als een coherent geheel had willen heropbouwen om het beeld van het centrale gezag een boost te geven. Maar uiteindelijk is het deze diversiteit van stijlen die de charme van de Grote Markt uitmaakt.

Opvallend is dat de twee elkaar beconcurrerende machten tegenover elkaar gelegen waren: het stadhuis (de macht van de stad) en het Koningshuis (het Broodhuis, de vorstelijke macht).

De Grote Markt werd herbouwd door enkele tientallen beeldende kunstenaars die zich soms in Ita-

lië gingen vervolmaken om de nieuwste tendensen goed te leren kennen. De renaissancestijl die ze op de Grote Markt toepasten, vertoende zo veel versieringen en tierlantijntjes dat deze als **late barok** bestempeld werd (met uitzondering van het stadhuis in zuivere gotische stijl). Elk huis vertoont immers een nauwelijks waarneembare combinatie van renaissance en barok. De architecten hebben het strakke keurslijf van de twee stijlen afgeworpen en een hybride stijl gecreëerd die een uniek resultaat heeft opgeleverd. Weliswaar met naleving van een aantal klassieke regels (Dorische zuilen op de eerste, Ionische op de tweede en Korinthische op de derde verdieping). De kunstenaars lieten hun inspiratie de vrije loop en slaagden er toch in de specifieke kenmerken van elk gilde in het gebouw tot uiting te brengen. Soms is de symboliek vrij voor de hand liggend, in andere gevallen is hij heel wat subtieler en moet je goed zoeken. Resultaat: **een plein zoals nergens anders ter wereld bestaat**. Ironisch genoeg is het dus eigenlijk aan de vernielzucht van Lodewijk XIV te danken dat we dit nu kunnen bewonderen.

De Grote Markt is elke dag prachtig, maar om de twee jaar schittert hij nóg meer. In de even jaren wordt er rond 15 augustus een geweldig bloementapijt aangelegd dat uit zo'n 750.000 begonia's bestaat (de bloemen worden in verschillende

motieven gelegd). In de oneven jaren wordt, eveneens rond 15 augustus, in het kader van *Flower-time*, een tuin aangelegd. In de winter wordt de Grote Markt versierd met prachtige Kerstdecors en -verlichting en een statige kerstboom. In een woord: magisch!

Stadhuis (detailkaart B-C2 en detailkaart Grote Markt A1): ☎ 02 548 04 48. *Nederlands-talige rondleiding wo. 15.00 u en zo. 10.00 u (kaartjes op de dag zelf bij het Bureau voor Toerisme op de Grote Markt). Het bezoek duurt ongeveer 1 uur. Toegang: € 5, kortingen mogelijk, gratis voor kinderen tot 6 jaar.* Het is opgericht in het begin van de 15de eeuw (1401-1455) in zuivere flamboyante Brabantse gotiek. Sommigen vinden het nog mooier en grootser dan het stadhuis van Leuven. Het interieur werd grotendeels vernield door het Franse bombardement van 1695, maar de structuur bleef als bij wonder gespaard. Als je goed kijkt, zul je zien dat de toegangspoort van het stadhuis niet precies onder de toren staat. Er wordt verteld dat de architect, toen hij zich van zijn fout bewust werd, zich van de toren heeft gestort. De goede Jean Van Ruysbroeck is in feite gewoon in zijn bed gestorven, lang na het beëindigen van de werkzaamheden, op de respectabele leeftijd van 90 jaar. De asymmetrie van het gebouw is te verklaren door het feit dat de linker vleugel en de toren eerder door een andere architect, Jacob van Thienen, gebouwd werden. Van Ruysbroeck, die de torenspits en de rechtervleugel bouwde, moest rekening houden met de straten rond het stadhuis. Hij kon in geen geval aan de leefruimte van de *neder merckt* tornen, die was belangrijker dan het gebouw!

Karel de Stoute, de jonge hertog van Bourgondië, legde de eerste steen van deze nieuwe vleugel in 1444. De 97 meter hoge toren wordt beschouwd als een pareltje van burgerlijke gotische

kunst. Deze elegante, rijzige toren bestaat uit vier verdiepingen die smaller zijn naarmate ze hoger liggen. Hij is versierd met torentjes, erkers, pinakels, hoge gotische ramen en helemaal bovenaan een opengewerkte spits. Op die spits staat de patroonheilige van de stad, **de H. Michiel** die de draak velt. Hij doet hier dienst als windwijzer (het origineel dateert uit het midden van de 15de eeuw). Dit is een van de grootste windwijzers van Europa en hij is verguld met bladgoud.

Onder de bogen die je op de begane grond ziet, waren vroeger winkeltjes ondergebracht. De (circa 300) beelden erboven dateren uit de 19de eeuw. Ze stellen een aantal belangrijke regeerders en kunstenaars uit Brussel voor. De beelden rondom de ingang zijn kopieën; de originelen kun je bewonderen in het museum aan de overkant. Aan de kant van de markt zie je de vorsten, aan de kant van de Karel Bulsstraat staan de burgemeesters en aan de Guldenhoofdstraat de 'grote talenten' van de stad. Kijk ook naar de ramen op de eerste verdieping. De ramen aan de linkerkant zijn rechthoekig, die aan de rechterkant hebben een spitsboog. En dan nog de grijnzende mascarons die de sluitstenen versieren.

Op het erebalkon zie je op zaterdagochtend soms een pasgetrouwd stel dat door heel wat verbaasde en verrukte toeristen toegejuicht wordt. Op de binnenplaats (altijd toegankelijk) zie je twee mooie stenen fontein, die symbool staan voor de twee grote Belgische rivieren, namelijk de Maas en de Schelde.

Bezoek

Je bezichtigt een twintigtal vertrekken: vergaderzalen (onder meer de imposante gemeenteraadszaal), ontvangtzalen, salons, galerijen, de eretrap, wachtkamers, gangen ... In al die kamers hangen of staan schilderijen, borstbeelden, go-

WIST JE DIT?

BOBBIE IN HET STADHUIS | Adolphe Max was burgemeester van 1909 tot 1939. Hij had de gewoonte zijn hondje elke dag naar het werk mee te nemen. Iedereen kende uiteraard dat hondje ... en het zou Hergé zelfs geïnspireerd hebben voor Bobbie!

tisch houtsnijwerk en vooral **schitterende wandtapijten**.

Een greep uit het aanbod: enkele wandtapijten van Van der Borcht, schilderijen die het oude Brussel voorstellen (vooral plekken die nu verdwenen zijn, afbeeldingen van voor de overdekking van de Zenne), de gotische zaal (eigenlijk neogotisch, aangezien deze in 1868 werd gerenoveerd door Jamaer, een leerling van Viollet-le-Duc), de allegorische schilderijen in de trouwzaal en de zolderingen met de wapenschilden van de gilden. Een mooi bezoek, zeker als je het stadhuis rond 15 augustus in een oneven jaar kunt bezoeken. De zalen worden dan ter gelegenheid van het evenement **Flowertime** versierd met originele bloemstukken van bekende kunstenaars.

  Broodhuis en Stadsmuseum (detailkaart I C2 en detailkaart Grote Markt B1):

 02 279 43 50 brusselcitymuseum.brussels/nl. Geopend di.-zo. 10.00-17.00 u. Gesloten op de belangrijkste feestdagen. Combinatiekaartje met de Garderobe van Manneken Pis: € 8; kortingen mogelijk; gratis voor jongeren tot 18 jaar en de 1ste zo. van de maand. Het Broodhuis wordt ook wel het Koningshuis genoemd, maar hier heeft nooit een koning gewoond. De tegenover het stadhuis gelegen broodhal werd vervangen door het Huis van de Hertog (onder de Hertogen van Brabant en later de Hertogen van Bourgondië) en onder Karel V door het Koningshuis: eerst herbouwd in laatgotische stijl en dan nog eens helemaal gerenoveerd in de 19de eeuw naar het voorbeeld van het stadhuis van Oudenaarde. Het deed achtereenvolgens dienst als residentie van de hertogen van Brabant, kantoor van de belastingontvanger, rechtbank en zelfs gevangenis (hier brachten op 4 juni 1568 de **graven van Egmont en Hoorne** hun laatste nacht door, voor ze werden onthoofd). Het huidige gebouw is een pareltje van neogotiek, met een elegante dubbele galerij met bogen, een loggia en een balkon. Links en rechts van de ingangspoort zie je beelden van Maria van Bourgondië en Karel V, de hertogen Hendrik I en Jan I. In het gebouw is het boeiende Museum van de stad Brussel ondergebracht, dat aandacht besteedt aan de ontwikkeling van de hoofdstad van België.

Begane grond

De begane grond besteedt aandacht aan de plastische kunsten en de sierkunsten: beeldhouwde kapitelen, barokke beelden, bas-reliëfs uit de 17de eeuw, Brussels aardewerk en tinwerk uit de 17de tot 19de eeuw. Onder de schilderijen zien we de *Trouwstoet* met de vele boeren, een schilderij dat aan **Jan Bruegel de Oudere** (1568-1628) wordt toegeschreven. Interessante zaal met wandtapijten uit de 16de eeuw, met een wandtapijtkarton van Pieter Coecke, schoonvader van Pierre Bruegel. Deze enorme tekening werd vastgemaakt achter het weefgetouw en diende als model om de tapijten te maken. Dit karton is uniek in de wereld. Het werd gerestaureerd en in ere hersteld.

Als je tijd hebt, bekijk dan goed het schitterende *retabel van Saluzzo*: je ziet een van de zeldzame voorstellingen van de besnijdenis. Op het tweede paneel links zie je een zwangere Maria, ook dat is niet zo gebruikelijk! Schitterende kleding en decors in laatgotische stijl.

Eerste verdieping

Op de eerste verdieping komt de ontwikkeling van de Vijfhoek van Brussel aan bod. Een must voor wie meer wil weten over de geschiedenis van de stad. Er staat een schitterende maquette van de eerste omwalling (13de eeuw): je ziet duidelijk de benedenstad en de aanzet tot de poort en de bovenstad, de vestigingsplaats van de macht van de hertogen van Brabant, met het **Coudenbergpaleis**. In de andere zalen: oude etsen, plattegronden en schilderijen. Prachtig panorama van Brussel in 1854. Er hangt ook een indrukwekkend schilderij van het bombardement van de stad in 1695, toen het hele centrum werd vernietigd (4000 gebouwen gingen tegen de vlakte, bedankt Lodewijk XIV). En foto's, veel foto's, van 1850 tot nu.

Tweede verdieping

Op de tweede verdieping ontdek je tijdelijke tentoonstellingen die minder bekende facetten van de geschiedenis van Brussel belichten. In een zijzaal ontdek je het oorspronkelijke beeldje van Manneken Pis en kun je zijn allereerste kostuum bewonderen. Het werd geschonken door Lodewijk XV en nagemaakt in papier!

Nuttige adressen

1 Bureau voor Toerisme op de Markt

1 't Koffiebootje

2 Fietsen Popelier

3 Bruges Bike Rental

Slapen

13 Snuffel Hostel

15 Dieltiens-Debruyne Koen & Annemie

17 't Geerwijn, meneer en mevrouw De Loof

23 Charlie Rockets

24 Hotel Van Eyck

25 Hotel Groeninghe

27 Absoluut Verhulst

29 Hotel Cavalier

30 Hotel De Gozeput

32 Hotel Blabla

35 Hotel Botaniek

36 Hotel Malleberg

37 Hotel Martin's Brugge

38 Hotel Adornes

39 Asinello B&B

40 Hotel Karel De Stoute

41 Hotel Boterhuis

42 B&B SintNik

44 The Pand Hotel

46 Martin's Relais Oud Huis Amsterdam

48 Huis Koning

49 Contrast Bed & Breakfast

50 Nuit Blanche

51 Hotel Marcel

Eten

61 Tea-room 't Eekhoetje

62 Trium Trattoria Snack

63 Taverne The Hobbit

64 Bistro Bruut

65 Merveilleux

66 Huidevettershuis-Dreveken

67 Kok au Vin

69 Breydel De Coninc

70 Refter

71 De Pepermolen

73 Marie's House

75 De Koetse

76 De Stove

77 L'Assiette Blanche

78 Le Chef et Moi

79 De Bottelier

80 Restaurant Patrick Devos

81 't Klein Genoegen

87 Restaurant Réliwa

Iets kleins of een wafel eten, koffiedrinken of chocolade kopen

65 Merveilleux

103 Chocolade Dumon

104 The Chocolate Line

107 Depla Pol

Iets drinken en uitgaan

13 Snuffel Hostel

23 Charlie Rockets

25 Lokkedize

90 Staminee De Garre

91 Vlissinghe

92 Craenenburg

93 Wijnbar Est

94 't Brugs Beertje

95 Vino Vino Blues

96 2Be

97 Terrastje

98 L'Estaminet

101 Ma Rica Rökk

106 Café Rose Red

Wat is er te zien?

124 Basiliek van het Heilig Bloed

126 Museum Arentshuis

136 Sint-Walburgakerk

147 Oude Tolhuis

148 Huis ter Beurze

149 Hof Bladelin

150 Sint-Jacobskerk

151 Choco-Story en

Lumina Domestica

152 Frietmuseum

• Je vindt hier ook het gratis maandelijks tijdschrift *Events@brugge* met de cultuurkalender van de stad. Meer informatie events.brugge.be

 Stadswandelingen: ticketsbrugge.be. Dag. tijdens de paasvakantie, in juli en aug. (maar ook in de weekenden van april-okt., en op sommige winterdagen). Prijs per persoon: € 12,50; kortingen mogelijk. Vertrek om 10.30, 14.30 of 16.00 u, afhankelijk van de dag en het seizoen.

• Ten slotte kun je altijd interactief de lijst van beschikbare (hotel)kamers in Brugge en omgeving raadplegen. Zeer praktisch!

 Bureau voor Toerisme op de Markt (detailkaart B2): in het Historium, Markt 1. Dag. geopend 10.00-17.00 u. Het meest centraal gelegen en ongetwijfeld ook het meest praktische bureau, in een gezellige omgeving.

 Bureau voor Toerisme in het station (plattegrond A3): links als je het station binnenkomt. Dag. geopend 10.00-17.00 u. Gratis stadsplattegrond.

PRAKTISCHE INFORMATIE

 Postkantoor (detailkaart B2): Smedenstraat 57.

 Geld afhalen en wisselen: er bevinden zich geldautomaten van **Bancontact/MisterCash** (waar je geld kunt afhalen met je Visa-kaart of je MasterCard) op de Markt, op het Simon Stevinplein (detailkaart B2) en in de Vlamingstraat (detailkaart B1-2).

 NMBS-station (plattegrond A3): Stationsplein, een kwartiertje wandelen van het centrum

DETAILKAART BRUGGE

☎ 02 528 28 28. Bureau voor Toerisme en bagagedepot.

🚆 **Openbaar vervoer:** De Lijn: ☎ 059 56 53 53. Een busrit kost € 3, voor een dagkaart betaal je € 8. Informatie 🌐 bezoekers.brugge.be.

BRUGGE MET DE FIETS

🚲 **Fietsverhuur:** let op: door het stijgende aantal fietsendiefstallen zien verhuurders hun fietsen liever niet buiten overnachten. Wil je een fiets huren en die ook 's avonds houden, zorg dan dat je tweewieler de nacht in een veilige fietsenstalling kan doorbrengen. In sommige hotels krijg je een fiets te leen. Je kunt goedkoop een fiets huren in het *Snuffel Hostel* (zie de rubriek 'Slapen'). Elders betaal je tussen € 10 en € 15 per dag.

• **Fietspunt Station (plattegrond A3):** stationsplein ☎ 050 39 68 26. Geopend ma.-vr. 7.00-19.30 u; april-okt. ook za.-zo. 9.00-21.00 u. Reken op € 15 voor een dag. Talrijke Belgische stations bieden ook vaste tarieven aan voor de combinatie treinkaartje en fiets.

• **'t Koffieboontje (detailkaart B2, 1):** Hallestraat 4 ☎ 050 33 80 27. Dag, geopend 9.00-22.00 u. Reken op € 15 per dag. Studententarief. Je kunt er ook een tandem of een mountainbike huren.

• **De Ketting (plattegrond B-C3):** Gentpoortstraat 23 ☎ 050 34 41 96. Het goedkoopste adres van Brugge: € 7 per dag; € 20 voor een elektrische fiets.

• **Fietsen Popelier (detailkaart B2, 2):** Mariastraat 26 ☎ 050 34 32 62. Dag, geopend 10.00-

VERKEN BRUGGE PER FIETS OF TE VOET, HET VOETGANGERSGEBIED WORDT ELK JAAR GROTER.

18.00 u. In de winter op ma. gesloten. Reken op € 15 per dag. Je kunt hier ook tandems, scooters en elektrische fietsen huren.

● **Bruges Bike Rental (detailkaart B2, 3):** Nikolaas Desparsstraat 17 ☎ 050 61 61 08. Dag. geopend 10.00-20.00 u. Reken op € 13 per dag. Studententarief. Verhuurt ook tandems.

● **Bauhaus Bike Rental (plattegrond C1, 11):** Langestraat 135, in het St Christopher's Inn Bauhaus Hostel (zie de rubriek 'Slapen') ☎ 050 34 10 93. Reken op € 6 per 3 uur en € 10 per dag.

● **Quasimundo:** informatie en reserveren ☎ 050 33 07 75 of 🌐 quasimundo.com. Verschillende formules. Reken voor een fietstocht (2½ uur) op € 30 per persoon; € 28 voor jongeren tot 26 jaar. Fietstochten met gids (in het Engels) door Brugge en omgeving, tot aan de Nederlandse grens (via Damme). Voor een regenpak, een helm, water en een drankje in een plaatselijk café wordt gezorgd. Samenkomst en vertrek van de Burg om 10.00 u.

BRUGGE ANDERS BEZOEKEN

● **Boottochtje:** overal dezelfde vaarroute (30 min). Men wacht tot de boot vol is om te vertrekken. In het seizoen (maart-half nov.) in principe dag. 10.00-18.00 u; buiten het seizoen alleen in de weekenden en schoolvakanties. Er wordt

niet gevaren jan.-febr. Reken op € 8 per persoon; kinderen betalen de helft. Als het regent, krijg je een paraplu te leen. Er zijn vijf verschillende aanlegsteigers, allemaal vlak bij elkaar in het centrum. Verwacht niet te veel van het commentaar dat je krijgt (slaapverwekkend gepraat in vier of vijf talen tegelijk), maar je ziet andere dingen dan wat je te voet kunt zien.

● **Tochtje met een koets:** op en top romantisch; reken op € 50.

● **Tochtje met een fietskoets:** laat je verrassen. Reken op € 24 voor een halfuurtje @ pieter@fietskoetsenbrugge.be.

🚖 **Taxi's:** Markt ☎ 050 33 44 44. Stationsplein: ☎ 050 38 46 60.

SLAPEN

Brugge telt meer dan honderd hotels en gezien de onderlinge concurrentie zijn de prijzen over het algemeen meer dan redelijk voor de geboden kwaliteit. Overal in de stad vind je leuke adressen; een keuze maken is dan ook niet gemakkelijk, zeker omdat de Brugse hoteliers gastvrijheid en knowhow hoog in het vaandel hebben staan. Besef wel dat je iets meer betaalt tijdens het hoogseizoen (van mei tot oktober). Ook in het weekend liggen de prijzen hoger. De goedkoopste maanden zijn januari en februari.

- Om te **reserveren** neem je rechtstreeks contact op met het hotel in kwestie. Je kunt je ook richten tot het Bureau voor Toerisme, maar dan alleen voor de dag zelf (er wordt een kleine commissie aangerekend en de prijzen zijn niet noodzakelijk de voordeligste). We hoeven je waarschijnlijk niet te vertellen dat je het best zo ver mogelijk van tevoren reserveert voor een verblijf in drukke periodes.
- Er zijn het hele jaar **kortingen** en ook talloze speciale week- en weekendformules, waarbij je naast de één of twee overnachtingen vaak nog een extraatje krijgt aangeboden: een maaltijd, toegang tot een tentoonstelling, een boottocht. Het ideale moment om eens te kijken in de categorie 'Heel luxueus' of 'Helemaal het einde'!

CAMPING

A Memling (buiten plattegrond, via C1): Veltemweg 109, 8310 Sint-Kruis ☎ 050 35 58 45 @ info@campingmemling.be 📄 camping-memling.be. 3 km ten oosten van Brugge. Bus 11 en 58A aan het station (halte Carrefour aan de Maalsesteenweg). Reserveren aanbevolen. Reken op € 30 voor 2 personen met tent en auto en € 40 voor een caravan. Als je in juli en augustus maar een nachtje blijft, betaal je € 5 extra. Wifi. Onder de bomen, mooie omgeving, maar je staat wel dicht op elkaar. Gewone ontvangst. Goed uitgerust en gratis douches. Supermarkt en overdekt zwembad met glijbaan op 300 meter. Een vrij kleine camping, ruim van tevoren reserveren is dus aangeraden.

JEUGDHERBERGEN IN BRUGGE EN OMSTREKEN

Snuffel Hostel (detailkaart A1, 13): Ezelstraat 42 ☎ 050 33 31 33 @ info@snuffel.be 📄 snuffel.be. Vanaf het station bus 3 en 13, halte Snuffel. Een zestigtal bedden verdeeld over kamers met vier- (€ 23-28 per persoon), zes- (€ 21-27 per persoon) of tweepersoonskamer (€ 51-63), ontbijt en lakens inbegrepen. Wifi. Kleurrijk interieur en ontspannen ontvangst, het oude Snuffel Hostel is onherkenbaar geworden. Logisch, het hostel is verhuisd

naar de andere kant van de straat, in een voormalige fabriek. Heel comfortabele, rustige kamers. Café met rocksfeertje (er is ook een concertzaal; ook al heeft men goed over de geluidsisolatie nagedacht, je bent hier niet in een klooster!). Kortingskaartje om 5 biertjes te proeven (je kunt kiezen uit 25 soorten, met daarnaast ook nog de seizoensbieren). Fietsverhuur (€ 6-8 per dag).

St Christopher's Inn – Bauhaus Hostel (plattegrond C1, 11): Langestraat 135-137 ☎ 050 34 10 93 @ info@bauhaus.be 📄 bauhaus.be. In het oostelijke gedeelte van het centrum. Bus 6 of 16 vanaf het station. Receptie 8.00-24.00 u. Restaurant 12.00-14.00 u en 18.00-22.00 u (in het seizoen doorlopend 12.00-22.00 u). Reken op € 23-35 voor een plaats in een slaapzaal, tweepersoonskamer € 80-110; lakens en ontbijt inbegrepen. Wifi. Er zijn ongeveer 150 bedden, verdeeld over een aantal verdiepingen. Je zult je hier zelden alleen voelen. In een van de drie totaal verschillende cafés kun je met een beetje geluk contacten leggen. Je kunt hier een fiets huren (zie eerder) en er is een wasserette in de buurt. Bauhaus behoort tot de organisatie Europe Famous 5 Hostels.

Charlie Rockets (detailkaart B2, 23): Hoogstraat 19 ☎ 050 33 06 60 @ info@charlieroockets.com 📄 charlieroockets.com. Reken op € 21-27 per nacht in een kamer met vier of zes bedden; ontbijt € 4. Tweepersoonskamer € 60, ontbijt inbegrepen. Parkeerterrein. Wifi. Basiscomfort, maar heel centraal gelegen en niet duur. Een leuk adresje, ondergebracht in een oude bioscoop met bochtige gangen en vooral veel trappen. Op de begane grond is een bar die voor sfeer in de straat zorgt. Niet echt ideaal voor wie rust zoekt. Het onderhoud laat soms ook te wensen over. Wasdienst, kluisjes, bagagedepot. Biljart.

Jeugdherberg Europa (plattegrond B3, 10): Baron Ruzettelaan 143, 8310 Assebroek ☎ 050 35 26 79 @ brugge@vjh.be 📄 jeugdherbergen.be. Bij het verlaten van de stad, richting Oostkamp. Van het station bus 2 en 20, richting Assebroek; halte Wantestraat. Te voet ongeveer 20 min (1,5 km). Receptie dag. geopend 7.30-23.00 u. Reserveren aanbevolen.

NUTTIG ADRES

Bureau voor Toerisme: *Rue de Pintamont 18 (200 m van de Grand-place)* ☎ 068 26 51 70 **W** ath.be. Geopend di.-vr. 10.00-17.00 u (juni-sept. tot 18.00 u); in het weekend en op feestdagen 14.00-18.00 u. Gesloten dec.-jan. zo. en ma. en tussen Kerstmis en Nieuwjaar. Folder met wandeling door de stad.

ETEN

Au Fil de l'Eau: *Chemin de Tenre 77* ☎ 068 28 33 38. 4 km van het stadscentrum (borden vanaf de afrit Ath in de richting van Tournai). Geopend wo.-zo. 11.30-14.30 u (zo. vanaf 12.00 u) en 18.30-22.00 u. Gesloten 2 weken eind mei en 25 dec.-1 jan. Reserveren verplicht voor zo.middag, aanbevolen voor de andere middagen. Gerechten € 12-26. Betaalkaarten niet geaccepteerd. Plattelandsherberg langs het kanaal waar mensen uit de buurt graag komen voor de zondagslunch of voor een familiefeest ... Op het menu staan kroketten, tartaar, gegrilde gerechten, côte à l'os van 700 g, in boter gebakken tong en de specialiteit, met name de befaamde *payelles* (soort stevige tartiflette in een pan) met onder meer maroillekaas of geitenkaas. Traditionele keuken, zonder veel poespas. Eenvoudig maar gezellig decor. Bij mooi weer leuk terras.

WAT IS ER TE ZIEN?

La Maison des géants (Huis van de reuzen): *in hetzelfde gebouw als het Bureau voor Toerisme. Ook dezelfde openingstijden.* **W** maisonsdesgeants.be. Toegang: € 6; kortingen mogelijk; gratis voor kinderen tot 5 jaar. Het bezoek duurt 1 uur. Een multimediatour met goed uitgewerkte audiogids in een prachtig herenhuis. Je komt hier alles te weten over de reuzen die de hoofdrol spelen tijdens de feestelijke Ducasse van Ath en over de Europese reuzen sinds de middel-eeuwen. Als opwarmer is er een korte film over de geschiedenis van deze kolossen. Je krijgt uitleg over hoe de rieten figuren en hun kostuums ge-

maakt worden. Vervolgens loop je onder een grote mand door waar je kunt zien hoe een reus gedragen wordt. Een video toont hoe moeilijk het is een reus die 60 tot 100 kg weegt in evenwicht te houden. In de Italiaanse villa komen de hoogtepunten, de verschillende facetten van de laatste Ducasse en het enthousiasme van de deelnemers, de zogenaamde *Efants d'Gouyasse* (kinderen van Goliath) aan bod. In een mooie serre staan enkele reuzen en vinden tijdelijke tentoonstellingen plaats. In een aangenaam park kunnen de kinderen hun teveel aan energie kwijt.

• In Ath zijn er nog enkele musea voor wie wat meer tijd heeft:

Espace gallo-romain (Gallo-Romeins museum): *Rue de Nazareth 2* ☎ 068 26 92 33 **W** espacegalloromain.be. Het hele jaar door geopend di.-vr. 10.00-12.00 u en 13.00-17.00 u; april-sept. ook in het weekend en op feestdagen 14.00-18.00 u. Gesloten 4de week aug. en laatste week dec. Toegang: € 6; kortingen mogelijk. Gratis voor kinderen tot 5 jaar en voor iedereen op de 1ste zo. van de maand. Een interactieve tentoonstelling (drie verdiepingen) over de binnenscheepvaart en andere aspecten van het leven in de oudheid. Er wordt in dit Gallo-Romeins museum gewerkt met boten en allerhande voorwerpen die werden teruggevonden op de archeologische vindplaats van Pommeroeul. Bekijk zeker de *chaland*, een lange boot uit de tweede eeuw en de reconstructie van de villa van Meslin-l'Évêque. De hoogste verdieping is gewijd aan de verschillende ambachten uit die tijd (pottenbakken, leerlooien, metaalbewerking, weven enzovoort). Tijdelijke tentoonstellingen.

Burbantoren: *Rue du Gouvernement* ☎ 068 26 51 70. Geopend jan.-sept., alleen na reservering bij het Bureau voor Toerisme. Toegang: € 3; kortingen mogelijk. De 12de-eeuwse toren werd opgenomen op de erfgoedlijst van Wallonië (Patri-moine majeur de Wallonie). Je kunt er een multimediatekstelling over de geschiedenis en de ontwikkeling van Ath zien. Mooi uitzicht over het centrum en de omgeving.

In de omgeving van Ath

Kasteel van Beloeil: *Rue du Château 11, Beloeil* ☎ 069 68 94 26 **W** chateaubeloeil.com. Juli-aug. dag. geopend 13.00-18.00 u; april-juni en sept. alleen geopend in het

weekend en op feestdagen 10.00-18.00 u. De rest van het jaar gesloten. Toegang: € 9; kortingen mogelijk; gratis voor kinderen tot 6 jaar. Het geslacht van de **prinsen de Ligne**, een familie van diplomaten en militairen, gaat terug tot in de middeleeuwen. De familie vestigde zich echter pas in de 14de eeuw in Beloeil. Het kasteel dateert uit de 16de en 17de eeuw, maar pas ten tijde van de beroemdste de Ligne, maarschalk **Charles-Joseph**, kreeg het zijn huidige uitzicht.

Het grote bakstenen gebouw heeft vier ronde torens. Langs een brug over de slotgracht kom je op het binnenplein. De afstammelingen van Charles-Joseph wonen hier nog steeds. Slechts een tiental salons en rijkelijk versierde kamers zijn toegankelijk voor bezoekers. Jammer dat we alleen vanachter de gespannen touwen de echte gobelins, Brusselse **wandtapijten** en antieke meubels mogen bewonderen. In de salon zie je de wapens van Charles-Joseph en zijn nakomelingen en in de chambre d'Amblise (de derde), tussen Rijzelse wandtapijten uit de 17de eeuw, het weelderige bed met baldakijn dat Marie-Antoinette besteld zou hebben, uiteraard in de stijl van haar gemaal Lodewijk XVI. Rijke verzameling schilderijen: portretten van de familie en doeken waarop de grote momenten van haar geschiedenis zijn vereeuwigd. Enkele schilderijen tonen Charles-Joseph in de eerste slaapkamer. In de galerij op de eerste verdieping een opvallend doek van het beleg van Kortrijk. Vergeet ook de bibliotheek niet (meer dan 20.000 werken van de 14de tot de 19de eeuw) en werp in de salon des Maréchaux een blik op het grote, met verguld brons versierde bureau dat aan **Talleyrand** zou hebben toebehoord.

- Daarna mag je een luchtje gaan scheppen in het wondermooie *kasteelpark*. De Engelse tuinen zijn privé, dus je ziet alleen de Franse tuin, die een ontwerp is van architect Chevrotet, met een enorme vijver en prachtige vergezichten (vooral la Grande Vue: een brede, 5 km lange laan). In dit schitterend onderhouden Belgische Versailles kun je urenlang rondsleren. Er zijn talrijke waterpartijen en er is een rozentuin. In het weekend rijdt er een treintje door het park (€ 2).

👤👤👤👤 **Pairi Daiza**: *domaine de Cambron, in Brugelette, 5 km ten zuidoosten van Ath* ☎ 068 25 08 50 🌐 pairidaiza.eu/nl/. April-begin nov. dag. geopend 10.00-18.00 u (juli-aug. tot 19.00 u, winteruur tot 17.15 u). Toegang ter plaatse: € 34; kortingen voor kinderen en 60-plussers en als je online reserveert. Er zijn verschillende mogelijkheden om hier iets te eten, onder meer het uitstekend buffet in de 'Temple des Délices' (dag. geopend 11.45-14.00 u). Parkeergelegenheid (€ 7). De naam Pairi Daiza verwijst naar het Aardse Paradijs, in de Perzische traditie betekent hij 'omheinde tuin'. De H. Bernardus stichtte hier in de 12de eeuw een cisterciënzerabdij. Na enkele vrome en werkzame eeuwen begonnen de monniken rijkdom te vergaren en – een beetje te veel – behagen te scheppen in aardse genoegens. De abdij werd in 1797 definitief opgeheven door de Franse overheid. Het 55 ha grote domein lag er al tientallen jaren verwaarloosd bij toen een natuurliefhebber met een passie voor vogels het in 1993 kocht en er een reusachtig ornithologisch park van maakte, rond de ruïnes van de abdij (*Paradiso*). Het domein is nu de belangrijkste toeristische bezienswaardigheid van Wallonië.

Tussen de oude stenen, de bochtige riviertjes en het onderhoud van soms driehonderd jaar oude bomen leven nu niet minder dan vijfduizend dieren, in relatief grote vrijheid. Je ziet er exotische gebouwen en tempels. Je ontdekt de **Cité des Immortels**, een 5,5 ha grote Chinese tuin met een hemelpaviljoen, een bamboewoud, de *Temple des Délices* (uitstekend restaurant), een *theehuis*, regenboogbrug, heel wat kronkelige paadjes, *pen jing* (voorlopers van de bonsaiboompjes), verschillende plantensoorten en dieren zoals alligators en rode panda's.

IN PAIRI DAIZA HUIZEN ZO'N 5000 DIEREN.

Verder zie je de Australische bush en boomvarenwouden uit Nieuw-Zeeland. Aan de andere kant van de lagune brengen de tempels van het **Koninkrijk van Ganesha** je naar Bali, Java, Sumatra, Timor en Borneo. Je kunt zelfs het bad van de heilige olifanten meemaken. In de **kunstenarswoning** (Maison de l'Artisan) zie je voorwerpen die in Zuidoost-Azië gemaakt werden. Dan ga je naar Afrika, naar de **Terre des Origines**: acht hectare rode en okerkleurige aarde met een paaldorp en een dorp midden in de savanne. Daar zie je de beroemde Big Five, de vijf meest symbolische dieren van Afrika (de leeuw, de olifant, de Kaapse buffel, de neushoorn en het luipaard). Samen met de grappige stokstaartjes zijn ze de sterren van de Afrikaanse dierenwereld.

Je komt vervolgens in het aquarium en de crypte met de vleermuizen. Daarna volgt de archipel van de halfpen en het *eiland Madidi*, waar je doodshoofdaapjes kunt zien ravotten. Een grote attractie is de walvisvaarder *Mersus Emergo*, een schip van 2400 ton. Het doet dienst als winterverblijf voor de olifanten, zeehonden en giraffen. En ga zeker ook naar de *Oasis*, een tropische kas met verwijderbaar dak (15 m hoog), waar je niet alleen otters, gouden leeuwaapjes en luiaards kunt zien, maar ook drieduizend kwette-

WIST JE DIT?

GEEN ZIN VANDAAG | Panda's behoren tot dezelfde familie als beren en waren dus ooit vleeseters. In de ijstijd verdwenen heel wat dieren. Bij gebrek aan ander voedsel knabbelde de panda bamboe. Maar bamboe geeft heel weinig energie. Een panda eet de godganse dag. Als hij 's avonds thuiskomt, is hij moe en heeft hij zelden nog energie om zijn vrouwtje met een bezoek te plezieren. En het wordt nog moeilijker: een vrouwtjespanda is slechts een of twee dagen per jaar vruchtbaar. Een Chinese dierentuin lijkt een oplossing gevonden te hebben: elke mannetjespanda heeft recht op een kwartiertje pandaporno per dag!

rende vogels in de immense vogelkooien. Tot slot kun je een voorstelling met de roofvogels bijwonen, een verbazingwekkend schouwspel 'in vrije vlucht'.

Sinds 2014 komt er nog meer volk naar Pairi Daiza, en daar heeft de komst van Haohao en Xinghui zeker iets mee te maken. China gaf de twee **reuzenpanda's** vijftien jaar in bruikleen. De dieren kregen een prachtig hok van 5300 m². Een team uit China kwam speciaal om ze te verwennen en in juni 2016 werden ze (na inseminatie van het vrouwtje) de trotse ouders van een kleine panda. Baby Tian Bao heeft zelfs een eigen blog: [W pairidaiza.eu/nl/baby-panda](http://pairidaiza.eu/nl/baby-panda).

- Het eerste deel van **Terre du froid**, de achtste wereld van Pairi Daiza, is open voor het publiek. De realisatie van het volledige project zal enkele jaren duren. Deze wereld geeft een beeld van het Hoge Noorden met de taiga met berken en coniferen en de toendra met de vele mossen. Je zult er beren, wolven, rendieren, elanden en roofvogels kunnen zien. Er is zelfs een watervliegtuig uit Canada. Als je honger hebt, kun je in een schitterende *izba* terecht voor een Slavisch gerecht. Dat belooft een mooie dag te worden ...

  Archéosite d'Aubechies: Rue de l'Abbaye 1, Aubechies ☎ 069 67 11 16 archeosite.be. Geopend ma.-vr. 9.00-17.00 u (juli-aug. tot 18.00 u); Pasen-half okt. ook in het weekend en op feestdagen 14.00-18.00 u (juli-aug. tot 19.00 u). Gesloten laatste week dec. In de schoolvakanties dag. rondleidingen. Toegang: € 9,50; kortingen mogelijk; gratis voor kinderen tot 4 jaar. Aubechies staat op de lijst van de mooiste Waalse dorpen. Het naburige dorp Blicquy was al bewoond in het neolithicum. Als eerbetoon aan die verre voorouders is hier een dorp gereconstrueerd met woningen van het neolithicum tot de Gallo-Romeinse periode: houten geraamte, lemen muren en een strooien of rieten dak. Hier en daar op de aarden vloeren liggen replica's van gebruiksvoorwerpen. In het hoogseizoen is er op zondag leven in de brouwerij. Amateurbachtslieden komen dan ijzer, wol of leer bewerken en brood bakken, in aangepaste kleding uiteraard. Echt wel leuk, vooral voor kinderen. Ga ook eens kijken naar de kleine necropool en de Gallo-Romeinse villa en tempel.

 Wie in de omgeving wil **wandelen**, kan bij het Bureau voor Toerisme een van de acht (goede en gratis) folders met wandelingen ophalen (of van hun website downloaden). De folders beschrijven wandelingen van 2 tot 18 km, waaronder *La Ronde du Blanc Moulin*, die door de streek rond Ath loopt. Vertrekpunt is de *Blanc Moulin*, een molen die dateert uit 1789. Hij staat tussen Pidebecq en Ostiches, een paar kilometer ten noordwesten van Ath.

LESSINES

POSTCODE 7860 | 18.645 INWONERS

Rustig, klein gehucht in de heuvelstreek, een beetje ingeslapen. Dat was niet altijd zo. De streek werd vroeger *la terre des débats* genoemd, omdat de graven van Vlaanderen en van Henegouwen er voortdurend om twistten. Het land van porfiergroeven en ook de geboorteplaats van een man die hield van bolhoeden en pijpen: René Magritte.

NUTTIG ADRES

 Bureau voor Toerisme: Rue de Grammont 2 ☎ 068 33 36 90. Vlak bij het Hôpital Notre-Dame-à-la-Rose. Geopend april-okt. ma.-za. 9.00-12.00 u en 13.00-17.30 u (za. tot 18.00); nov.-maart ma. 13.00-17.30 u, di.-vr. 9.00-12.00 u en 13.00-17.30 u, za. 9.00-12.30 u.

WAT IS ER TE ZIEN?

 Reuzenfresco ter ere van Magritte: Square ... Magritte. Een vogel, een pijp en een stoel tegen een achtergrond van een blauwe hemel met wolken. Een plaatselijk kunstenaar, Xavier Parmentier, heeft alle ingrediënten van de Magritte-cocktail hier samengebracht.